
Livet på sykehjem

LEGELIVET

LASSE EFSKIND

lasseefskind@icloud.com

Lasse Efskind er spesialist i generell kirurgi og i ortopedisk kirurgi. Han har de senere årene arbeidet som sykehjemslege.

I de siste fem årene etter at jeg ble pensjonert som ortoped, har jeg nesten sammenhengende jobbet deltid som sykehjemslege. Det har gitt en helt ny innsikt i livet, både faglig og menneskelig.

Illustrasjon: Lasse Efskind

Livets siste faser er like utfordrende og søkende som de første fasene i livet. Selv om vårt samfunn tilrettelegger, behandler og pleier bedre enn noen gang i historien, sparer tiden ingen. Å følge de gamle på den siste vei er som å lese spennende romaner: å se bakover og framover samtidig som man er i nuet. Store personligheter kan være redusert til gapende munn. Mens andre bevarer en skarp tankeevne. Noen preges av smerte, angst og forstoppelse – andre nyter et glass vin og synger sammen med barnebarna. Noen er dørgende ensomme, også med en forlatt tankeevne, andre overstrømmes av familie og venner.

På sydentur

Det mangler ikke på miljøtiltak. Det klinger alt fra søt musikk til Prøysen, til Elvis. Mange sykehjem har også åpnet bar-treff. Det ville vært utenkelig for noen år siden.

På et veldrevet sykehjem som uheldigvis ble lagt ned, arrangerte man årlig tur til Syden for den sprekeste halvdel av de gamle. En som hadde passert de hundre, måtte i forkant fornye passet, men fikk beskjed om at han kunne stå i foreldrenes pass. Det vakte munterhet, men ble raskt ordnet. Noen husket ikke at de hadde vært på noen tur, men turen var ikke dermed bortkastet. Noen hadde bilder på mobilen fra bassenget med høye glass. Vi vil alle til slutt glemme det vi har gjort, det er ikke meningsløst av den grunn.

Ta vare på dem som skal ta vare på oss

Det finnes alle typer gamle og alle typer pårørende. Dette er noe en sykehjemsansatt må takle med nennsom hånd og diplomati. Mange pårørende har et realistisk syn på situasjonen, andre krever det urimelige både av pleie og livslengde. Noen pårørende googler om medisiner og har de dristigste forslag. Noen forleser seg på bivirkningslister. Klager på ansatte er ikke sjeldne. Noen ganger er disse godt begrunnet og skal tas på alvor. Mitt inntrykk er imidlertid at ansatte ofte er utsatt for uberettiget kritikk. En urimelig klage kan både forsure arbeidsmiljø og ramme personell som gjør sitt beste. Jeg har sett mange eksempler på det. Personalet kan vanskelig slå tilbake på grunn av taushetsplikt.

Derfor er det naturlig for meg å konkludere med en advarende hånd i flere retninger. Vi må ta vare på de gamle, vi må støtte de pårørende. Men vi må også ta vare på dem som skal ta vare på oss.

Publisert: 30. mars 2020. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0824

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 21. juli 2026.